

Onderwerp	
Vaststellen Verordening aanleg warmtenetten gemeente Haarlem 2020	
Nummer	2020/787040
Portefeuillehouder	Berkhout R.H.
Programma/beleidsveld	Duurzaamheid
Afdeling	BBOR
Auteur	Oosterhuis, M.
Telefoonnummer	023-5113287
Email	moosterhuis@haarlem.nl
Kernboodschap	In verband met het aardgasvrij maken van de gemeente Haarlem worden de komende jaren warmtenetten aangelegd. De Wet Collectieve warmtevoorzieningen, die regulering hierop regelt, treedt pas naar verwachting per 1 januari 2022 in werking. De gemeente heeft op dit moment geen regelgeving op grond waarvan inzake aanleg van warmtenetten ordenend kan worden opgetreden onder meer ter borging van bestuurlijke doelen en beleidslijnen in het kader van de energietransitie, alsmede het gebruik van de beperkte ruimte in de ondergrond. De voorliggende verordening biedt middels een vergunningstelsel de regulering voor het al dan niet aanleggen van warmtenetten in de beperkte ruimte in de ondergrond en de ordening in de ondergrond. Het college stelt op grond van deze verordening nadere beleidsregels vast.
Behandelaar voor commissie	De commissie Beheer wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	- Sturingsinstrumenten voor collectieve warmtesystemen (2019/1016202) in de collegevergadering van 24 maart 2020 - Beleidsregel telecomkabels Haarlem en Beleidsregel niet-telecomkabels en leidingen Haarlem (2007/177) in de collegevergadering van 30 januari 2007
Besluit College d.d. 20 oktober 2020	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. 2. Het college besluit voorts de 'Beleidsregels warmtenetten Haarlem' vast te stellen, onder voorbehoud van vaststelling van de Verordening aanleg warmtenetten gemeente Haarlem 2020' door de raad. de secretaris, de burgemeester,

Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluiten: I. De Verordening aanleg warmtenetten gemeente Haarlem 2020 vast te stellen. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

Haarlem is, net als de rest van Nederland, bezig met de energietransitie. In het kader hiervan voert de gemeente regie op onder meer de verdere ontwikkeling van de verduurzaming gebouwde omgeving. Een belangrijk onderwerp in dit verband is de mogelijke ontwikkeling en realisatie van collectieve warmtesystemen en daarbinnen de aanleg en exploitatie van warmtenetten. In een aantal nota's zijn reeds bestuurlijke doelen en beleidslijnen bepaald binnen het kader waarvan de gemeente in het warmtedossier wil opereren. In het bijzonder kan in dit verband worden gewezen op Handelingsperspectief en kaders voor governance. (2019/691719) en Sturingsinstrumenten voor collectieve warmtesystemen (2019/1016202).

De aanleg van een warmtenet heeft een hoge impact op het gebruik van de ondergrond. In de wegen zal een aan- en een afvoerleiding moet worden aangelegd. Vanaf de aan en -afvoerleiding zullen de huisaansluitingen met worden aangelegd. Voorkomen moet worden dat de warmte een nadelige invloed heeft op de water- en elektraleidingen. Dus daar moet voldoende afstand tussen zitten.

Daarnaast is het gezien het grote ruimtebeslag van warmtenetten in de ondergrond niet wenselijk dat er meerdere warmtenetten naast elkaar worden aangelegd in een straat. In oude wijken met smalle straten, waaronder de binnenstad, zal mogelijk geen of zeer beperkt ruimte zijn voor aanleg van warmtenetten naast alle andere maatschappelijke ontwikkelingen met een ondergrondse ruimteclaim, zoals bomen, ondergrondse containers, laadpalen, gescheiden hemelwaterafvoer, ondergronds parkeren, enzovoorts. Dit vraagt dus om een regulering van het gebruik van de ondergrond.

De Wet Collectieve warmtevoorzieningen voorziet, blijkens de nu voorliggende ontwerp tekst, deels in de hierboven gesignaleerde problematiek, maar zal naar verwachting pas in 2022 van kracht worden. In deze wet krijgt de gemeente de bevoegdheid om warmtekavels aan te wijzen. Binnen het warmtekavel krijgt een warmtebedrijf het exclusieve recht om een warmtenet aan te leggen. Zodra

het warmtekavel is aangewezen, zal geen ander bedrijf een tweede warmtenet kunnen en mogen aanleggen binnen het warmtekavel. Echter, zolang de nieuwe wet nog niet van kracht is en er geen concessie is uitgegeven, is gezien de schaarste van de beschikte ruimte, nadere regulering noodzakelijk om te zorgen dat een goede afweging gemaakt wordt over het gebruik van deze schaarse ruimte en de verlening van een vergunning voor de aanleg van een warmtenet.

In het collegebesluit [Governance principes voor marktinitiatieven warmtenetten](#) (maart 2020) is aangekondigd dat de regulering van de aanleg van warmtenetten in de ondergrond geregeld gaat worden in een kabel en leidingverordening.

Voorts stelt het college op grond van artikel 3 uit de verordening de beleidsregels vast (bijlage 2). In de beleidsregels is vastgelegd aan welke beleidsuitgangspunten de gemeente vergunningsaanvragen voor de aanleg van een warmtenet toetst. In de beleidsregels is de mogelijkheid aangegeven om voorafgaand aan de vaststelling van de Transitie Visie Warmte een vergunning te verlenen voor de aanleg van een warmtenet in één van de drie aangewezen pilotgebieden.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

- De Verordening aanleg warmtenetten gemeente Haarlem 2020 vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

Een vastgestelde verordening, die de gemeente gebruikt als sturingsinstrument voor regulering op aanleg, onderhoud en verwijdering van warmtenetten.

4. Argumenten

1) Sturing op (omvangrijk) ruimtegebruik in de ondergrond is noodzakelijk

De ruimte in de ondergrond is schaars. Daarom heeft Haarlem het Haarlems profiel en is er voor de ondergronds ordening van kabels en leidingen een NEN-norm van toepassing. Deze NEN 7171 gaat over de ordening van ondergrondse netten en daarin zijn functionele eisen en onderlinge beïnvloeding van alle kabels en leidingen vastgelegd. Warmtenetten nemen zeer veel ruimte in de ondergrond in. Het is nog niet gedefinieerd waar warmtenetten in de straat komen te liggen, maar de verwachting is dat door de grote ruimteclaim warmtenetten vaak onder de openbare weg gelegd moeten worden in de nabijheid van de riolering. Zeker in oude wijken met smalle straten, waaronder de binnenstad, zal geen of zeer beperkt ruimte zijn voor aanleg van warmtenetten. Zoals het collegebesluit Sturingsinstrumenten voor collectieve warmtesystemen ([2019/1016202](#)) aangeeft, is de gemeente de beheerder van de ondergrond en heeft zij daarmee een rol bij het in goede banen leiden van de toevoeging van een warmtenet, met in acht name van de geldende wet- en regelgeving voor kabels en leidingen. Daarom is een sturingsinstrument nodig voor regulering op warmtenetten.

2) Huidige wet- en regelgeving biedt geen grond om warmtenetten te reguleren

Huidige wet- en regelgeving en beleid bieden geen grondslag om te kunnen reguleren op de aanleg

van warmtenetten. Risico is dat door de markt gedicteerde aanleg van warmtenetten in de stad de gemeente voor voldongen feiten stelt, die gezien de fysieke en financiële impact van een dergelijk netwerk nagenoeg onomkeerbaar zijn. Tevens heeft ad-hoc aanleg van warmtenetten een nadelige invloed op een evenwichtige en efficiënte ontwikkeling van de energietransitie en realisering van de door de gemeente gestelde bestuurlijke doelen en beleidslijnen. Aanpassen van beleid kan hierin op korte termijn geen oplossing geven. Daarom is op dit moment het beste instrument hiervoor een verordening met een vergunningsstelsel. De verordening geeft handvatten om hierin regulerend op te treden. Deze verordening geeft samen met de Beleidsregels warmtenetten Haarlem (zie bijlage 2) mogelijkheden om te reguleren.

3) Verhouding Warmtewet en nieuwe Wet Collectieve warmtevoorziening

Met dit systeem wordt geanticipeerd op de nieuwe Wet Collectieve warmtevoorziening, die naar verwachting in 2022 van kracht wordt. Deze wet zal naar verwachting regelen dat slechts één warmtenet per warmtekavel wordt aangelegd. De verordening is een tijdelijke maatregel, in afwachting van de nieuwe Wet Collectieve warmtevoorziening. Uit de ontwerp tekst van deze nieuwe wet blijkt dat per geografisch gebied (warmtekavel) met een transparante en non-discriminatoire aanwijzingsprocedure een warmtebedrijf wordt aangewezen dat de exclusieve bevoegdheid heeft binnen het warmtekavel warmte te transporteren en te leveren aan verbruikers. Omdat het gaat om de verdeling van schaarse rechten, wil de gemeente een zorgvuldige procedure voeren en niet reeds nu al aan partijen toestemming verlenen, terwijl andere partijen geen gelegenheid hebben gehad hiernaar mee te dingen.

4) Participatie

De belangen van kabel- en leidingeigenaren, waaronder van warmtenetten, zijn geborgd middels de NEN 7171, die de ordening van ondergrondse netten regelt.

5. Risico's en kanttekeningen

In het Standaard kabels en leidingen tracé is geen ruimte gereserveerd voor warmtenetten

Het Standaard kabels en leidingen tracé, ook wel Haarlemse profiel genoemd, is een dwarsdoorsnede van de ondergrond met daarin vastgelegd de liggingvoorschriften voor de kabels en leidingen. In deze dwarsprofielen is de diepteligging, de ligging in de breedte van de straat en de afstand tot andere kabels en leidingen vastgesteld. Deze profielen zijn in 2007 opgesteld en worden gebruikt als richtlijn. In deze profielen is geen rekening gehouden met warmtenetten. Warmtenetten hebben een grote ruimteclaim in de ondergrond. Een warmtenet bestaat uit twee leidingen: aanvoer en retour. Sommige warmtenetten bestaan uit drie leidingen: dan is sprake van een warme en een koude aanvoerleiding en een retourleiding. Deze leidingen zijn erg dik vanwege de isolatie rondom de buizen. Daarnaast is voor de warmtenetten ruimte nodig voor de appendages. Appendages zijn (kleine) onderdelen of toestellen aan het leidingnet, zoals pompen en afsluiters. Voor warmtenetten zijn expansielussen belangrijke appendages. Deze expansielussen, die in de doorgaande tracés geplaatst moeten worden, nemen veel ruimte in.

Het Haarlems profiel is tevens niet aangepast op gescheiden hemelwateropvang; dit geeft een dubbele uitvoering van het riool en dus ook een vergrote ruimteclaim. Daarom is het gewenst om in het Haarlems profiel ruimte te reserveren voor hemelwaterafvoer.

6. Uitvoering

De Verordening aanleg warmtenetten gemeente Haarlem 2020 wordt na vaststelling door de raad bekendgemaakt in het digitale Gemeentebblad en treedt in werking op de dag na publicatie en heeft terugwerkende kracht tot 20 oktober 2020.

Tevens wordt de verordening gepubliceerd op Overheid.nl.

De Verordening aanleg warmtenetten gemeente Haarlem 2020 verwijst naar het Haarlems profiel en Beleidsregel niet-telecomkabels en leidingen Haarlem. De beleidsregels en het Haarlems profiel zijn opgesteld in 2007. Gezien de ondergrondse ontwikkelingen van de afgelopen en komende jaren, moeten deze documenten aangepast worden. De voorgestelde termijn is:

- In 2021 aanpassen van het Haarlems profiel, en
- In 2021 aanpassen van de Beleidsregel telecomkabels Haarlem en Beleidsregel niet-telecomkabels en leidingen Haarlem.

7. Bijlagen

Bijlage 1 Verordening aanleg warmtenetten gemeente Haarlem 2020

Bijlage 2 Beleidsregels warmtenetten Haarlem